

UTICAJ KALCIZACIJE I ĐUBRENJA NA PRINOS I ISKORIŠĆAVANJE AZOTA I FOSFORA BILJKAMA JEČMA NA ZEMLJIŠTU TIP A PSEUDOGLEJ

*Miodrag Jelić¹, Jelena Milivojević², Vera Đekić², Aleksandar Paunović³,
Milomirka Madić³, Goran Dugalić³*

Izvod: U radu su prikazani rezultati proučavanja uticaja kalcizacije i đubrenja na prinos i iskorišćavanje azota i fosfora ispitivanim genotipovima ozimog ječma na zemljištu niske pH vrednosti tipa pseudoglej. Trogodišnja istraživanja su izvedena na lokalitetu Kraljeva na imanju Srednje poljoprivredno-hemijske škole "dr Đorđe Račić". Dobijeni rezultati su pokazali da je najveći ekekat na prinos i koeficijent iskorišćavanja N i P₂O₅ iz đubriva ostvaren kombinovanom upotrebom NPK, krečnog i stajskog đubriva (80 kg N/ha, 100 kg P₂O₅/ha, 80 kg K₂O/ha + 5.0 t CaCO₃/ha + 20 t stajnjaka). Na osnovu proučavanih parametara sorta ozimog ječma NS 565 je najtolerantnija na nepovoljne hemijske karakteristike zemljišta (niska pH, nizak sadržaj P₂O₅ i visok sadržaj mobilnog Al) i može se preporučiti kao pogodan genotip za proizvodnju ječma na kiselim zemljištima, naročito posle njihove kalcizacije.

Ključne reči: azot, đubrenje, fosfor, ječam, kalcizacija, pseudoglej

Uvod

Pseudoglej je zemljište ekstremno kisele reakcije, male produktivne sposobnosti i veoma nepovoljnih fizičkih, hemijskih i mikrobioloških osobina. Niska pH vrednost prisustvo povećanog sadržaja mobilnog aluminijuma je ograničavajući faktor za proizvodnju na ovom tipu zemljišta. Niska plodnost ovog zemljišta rezultat je kombinacije fizičko-mehaničkih, toplotnih i vodno-vazdušnih osobina (Dugalić, 1998). Otuda je proizvodnja ozimog ječma na kiselim zemljištima tipa pseudoglej niska, nestabilna i ekonomski neisplativa.

Praktično smanjenje kiselosti zemljišta i Al toksičnosti u cilju povećanja prinosa kao i efikasnosti iskorišćavanja hraniva iz unetih đubriva ostvaruje se primenom melioranata kao što su kreč, gips, fosfogips itd. Pozitivne efekte upotrebe melioranata na smanjenje Al toksičnosti kiselih zemljišta pri gajenju različitih uspeva iznosili su brojni autori (Chimdi et al., 2012; Kovačević et al., 2010).

¹ Univerzitet u Prištini-Kosovskoj Mitrovici, Poljoprivredni fakultet fakultet u Lešku, Kopaonik 38219 Lešak, Srbija (miodragjelic@yahoo.com)

² Centar za strna žita Kragujevac, Save Kovačevića 31, 34000 Kragujevac, Srbija (ivanmaja@ikg.ac.rs)

³ Univerzitet u Kragujevcu, Agronomski fakultet u Čačku, Cara Dušana 34, 32000 Čačak, Srbija (acopa@kg.ac.rs)

UNIVERZITET U
Kragujevcu
AGRONOMSKI FAKULTET U
ČAČKU

UNIVERSITY OF
Kragujevac
FACULTY OF
AGRONOMY
ČAČAK

XIX SAVETOVANJE O BIOTEHNOLOGIJI

sa međunarodnim učešćem

- ZBORNIK RADOVA -

Vol. 19. (21), 2014.

Čačak, 07.- 08. Mart 2014. godine

XIX SAVETOVANJE O BIOTEHNOLOGIJI

sa međunarodnim učešćem

- Zbornik radova -

Vol. 19.(21), 2014.

ORGANIZATOR I IZDAVAČ

Agronomski fakultet, Čačak

Organizacioni odbor

Prof. dr Radoš Pavlović, Prof. dr Goran Dugalić, doc dr Ivan Glišić,
doc dr Pavle Mašković, dr Vladimir Dosković, dipl. ing. Jelena Pantović

Programski odbor

prof. dr Vladeta Stevović, prof. dr Miroslav Spasojević, prof. dr Snežana Bogosavljević-Bošković, prof. dr Dragutin Đukić, prof. dr Milica Cvijović, prof. dr Tomo Milošević, prof. dr Radojica Đoković, prof. dr Aleksandar Paunović, prof. dr Leka Mandić, prof. dr Radoš Pavlović, prof. dr Milena Đurić, prof. dr Gordana Šekularac, prof. dr Milomirka Madić, prof. dr Goran Dugalić, prof. dr Biljana Veljković, dr Nikola Bokan, dr Drago Milošević, dr Vera Radović, dr Ljiljana Bošković-Rakočević, dr Gorica Paunović, dr Gordana Aćamović-Đoković, dr Lenka Ribić-Zelenović, dr Vladimir Kurćubić, dr Milun Petrović, dr Goran Marković, dr Tomislav Trišović

Tehnički urednici

dr Vladimir Dosković i dipl. ing. Dušan Marković

Tiraž: 150 primeraka

Štampa

Štamparija „Svetlost”, Čačak, Gvozdena Paunovića 208

CIP- Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

63(082)

60(082)

**САВЕТОВАЊЕ О БИОТЕХНОЛОГИЈИ са
међународним учешћем (19, 2014, ЧАЧАК)**

**ЗБОРНИК РАДОВА, 19 САВЕТОВАЊЕ О БИОТЕХНОЛОГИЈИ,
ЧАЧАК, 07-08. март 2014. године: (организатор
Агрономски факултет, Чачак)-Чачак: Агрономски
факултет, 2014 ( )- страна 535, илустр.: 24цм.**

**Тираж: 150. Напомена и библиографске референце уз
текст. – Библиографија уз сваки рад. – Abstracts.**

ISBN 978-86-87611-31-3

**1. Агрономски факултет (Чачак)
А) Пољопривреда – Зборници б)
COBISS.SR-ID**